

Poznań, 24 stycznia 2023 roku

Prof. dr hab. Walenty Poczta
Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu
Wydział Ekonomiczny

RECENZJA

osiągnięć dr Mirosławy Witkowskiej-Dąbrowskiej w związku z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse

1. UWAGI WSTĘPNE

Podstawą przygotowania recenzji jest decyzja Rady Naukowej Dyscypliny Ekonomia i Finanse Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego nr 54/2022 podjęta uchwałą na posiedzeniu 27 października 2022 roku i przekazana mi pismem Pani dr hab. Marioli-Grzybowskiej-Brzezińskiej prof. UWM, Sekretarza Komisji habilitacyjnej o powołaniu mnie w skład komisji ds. postępowania habilitacyjnego dr Mirosławy Witkowskiej-Dąbrowskiej w charakterze recenzenta. Wraz z pismem informującym mnie o powierzeniu mi wykonania recenzji została dostarczona dokumentacja wniosku Kandydatki.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O KANDYDATCE

Kandydatka ukończyła w 1992 roku studia magisterskie na Wydziale Zootechnicznym Akademii Rolniczo-Technicznej w Olsztynie (obecnie UWM w Olsztynie) i uzyskała tytuł magistra inżyniera zootechniki. W 1999 roku uzyskała stopień dyplom doktora nauk rolniczych w zakresie zootechniki na Wydziale Bioinżynierii Zwierząt Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na podstawie pracy doktorskiej: „*Ocena przystosowania młodego bydła mlecznego PRIM HOLSTEIN do warunków północno-wschodniej Polski*”. Wykształcenie uzupełniła w 2002 roku na studiach podyplomowych na Wydziale Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego z zakresu auditingu ekologicznego.

Od 1 grudnia 2000 roku Kandydatka rozpoczęła pracę na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie na Wydziale Ekonomicznym w jednostkach tego Wydziału (Katedrach

i Zakładach) ukierunkowanych na zagadnienia ekonomiczne dotyczące środowiska, zasobów naturalnych, gospodarki przestrzennej, a od 2019 roku jednostka w której jest zatrudniona Kandydatka nosi nazwę Katedry Konkurencyjności Gospodarki. A zatem od ponad dwudziestu lat praca badawcza i dydaktyczna Kandydatki jest realizowana w zespołach naukowo-dydaktycznych prowadzących badania w naukach ekonomicznych i dotyczy w szczególności zagadnień związanych ekonomią środowiska oraz trwałego i zrównoważonego rozwoju.

3. OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY PRAWA NA DZIEŃ WSZCZĘCIA POSTĘPOWANIA I OBOWIĄZUJĄCE KRYTERIA OCENY

Recenzja została przygotowana zgodnie z wymogami zawartymi w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ze szczególnym uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy (Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zmianami).

4. OCENA OSIĄGNIĘCIE NAUKOWEGO KANDYDATKI W ROZUMIENIU ART. 219 UST. 1 PKT.2 USTAWY Z DNIA 20 LIPCA 2018 R. PRAWO O SZKOLNICTWIE WYŻSZYM I NAUCE

Tytuł osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego

Jako osiągnięcie naukowe, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce Kandydatka wskazała autorską monografię pt. *Kształtowanie środowiska na obszarach wiejskich - w stronę rozwoju trwałego i zrównoważonego* (ISBN 978-83-8100-335-3, 244 strony, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, 2022 r.). Recenzentami wydawniczymi monografii byli: dr hab. Leszek Preisner oraz prof. dr hab. Henryk Runowski.

Zgodnie z deklaracją Kandydatki wskazana monografia stanowi podsumowanie Jej dotychczasowej pracy naukowej, zarówno w zakresie studiów literaturowych, jak i dociekań analitycznych, w tym badań o charakterze empirycznym.

Ocena wskazanego przez Kandydatkę osiągnięcia naukowego

Kandydatka jako uzasadnienie dla przyjętej problematyki badań wskazuje, że obszary wiejskie stanowią ponad 90% terytorium kraju, na nich znajduje się większość zasobów przyrody, a z nimi związana jest duża część zasobów ludzkich, zasobów produkcyjno-materialnych oraz obiektów kultury i wiele innych cennych zasobów, a w związku z tym badanie czynników kształtujących trwałe i zrównoważone środowiska na obszarach wiejskich ma uzasadnienie

poznawcze i merytoryczne. Podzielam to uzasadnienie. Jednocześnie Autorka podnosi, że w naukach ekonomicznych istnieje luka badawcza dotycząca uogólnionych i uniwersalnych ocen różnorodnych czynników wpływających na środowisko na obszarach wiejskich i wskazuje na luki badawcze o charakterze teoretycznym, empirycznym i poznawczym, natomiast podjęte przez Nią badania mają przyczynić się do ich zmniejszenia.

Jako główny cel badań Autorka przyjęła identyfikację, klasyfikację oraz pomiar czynników kształtujących środowisko obszarów wiejskich w drodze do rozwoju trwałego i zrównoważonego. Oprócz celu głównego zostały wskazane cel poznawczy, którym była ocena stanu kształtowania środowiska w gminach wiejskich i na obszarach wiejskich gmin miejsko-wiejskich z wykorzystaniem syntetycznego wskaźnika kształtowania środowiska oraz ocena dynamiki zmian wskaźników cząstkowych w latach 2005—2015 z prognozą do 2025 roku, a także cel użyteczny, który według Autorki polegał na przygotowaniu syntetycznego miernika, mogącego służyć do pomiaru, oceny stanu i prognozowania zmian w kształtowaniu środowiska na obszarach wiejskich za pomocą metody wskaźnikowej.

W pracy została postawiona główna hipoteza badawcza mówiąca, że mimo wdrażanej koncepcji rozwoju trwałego i zrównoważonego kształtowanie środowiska na obszarach wiejskich nie przebiega jednostajnie w kierunku jego poprawy.

Hipoteza główna została uzupełniona hipotezami szczegółowymi:

- H1: Wskaźnik kształtowania środowiska w latach 2005—2015 przyjmował najwyższe poziomy na obszarach wiejskich położonych w województwach o najwyższej kategorii rozwoju społeczno-gospodarczego,
- H2: W gminach wiejskich ogólny wskaźnik kształtowania środowiska przyjmował wyższe poziomy niż na obszarach wiejskich gmin miejsko-wiejskich,
- H3: W latach 2005—2015 wskaźnik kształtowania środowiska ulegał wahaniom we wszystkich badanych grupach strategicznych i kategoriach rozwoju.

Generalnie hipotezy są poprawne, aczkolwiek hipoteza główna jest mało precyzyjna, bowiem nieprecyzyjne jest pojęcie „braku jednostajnego przebiegu kształtowania środowiska w kierunku jego poprawy”. Podobnie różnie mogą być rozumiane wahania wskaźnika kształtowania środowiska (hipoteza szczegółowa nr 3).

W dalszej kolejności Autorka wskazuje, że badania prowadziła w trzech płaszczyznach: poznawczej, metodycznej i empirycznej. Można mieć wątpliwości do zdefiniowania poznawczej płaszczyzny badań, która *de facto* w rozumieniu Autorki obejmuje przegląd literatury i jest to rozumienie poniekąd sprzeczne z treścią wcześniej zdefiniowanego przez Nią poznawczego celu badań.

W zakresie badań własnych Autorka najpierw na podstawie danych ze statystyki publicznej dokonała oceny rozwoju społeczno-gospodarczego poszczególnych województw w Polsce i na tej podstawie wybrała do badań województwa reprezentujące trzy kategorie rozwoju, a jako reprezentantów poszczególnych kategorii (od najniższej do najwyższej) wybrała: województwo warmińsko-mazurskie (1), kujawsko-pomorskie (2), województwo pomorskie (3). Województwa te położone są w jednym regionie wg NUTS1 - Regionie Północnym, co ułatwia prowadzenie porównań w postępowaniu badawczym. W poszczególnych województwach do badań wyznaczono gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich i te obszary były podmiotem badań. Dobór źródeł i wykorzystanych metod pozwala na realizację założonych badań własnych.

Przedłożona do oceny praca składa się w zasadzie z dwóch części – literaturowej i analitycznej opartej o badania własne. Część literaturową zrealizowano przy wykorzystaniu licznych pozycji literatury oraz została wzbogacona odwołaniami do dokumentów urzędowych oraz wyników badań innych autorów. Obejmuje ona aż cztery rozdziały pracy (od drugiego do piątego) i stanowi dominującą część pracy.

W rozdziale drugim Autorka głównie zajmuje się kwestiami definicyjnymi dotyczącymi „wsi” i „obszarów wiejskich”.

Rozdział trzeci został przede wszystkim poświęcony omówieniu badań nad środowiskiem obszarów wiejskich, ze szczególnym uwzględnieniem wpływu innych dyscyplin naukowych na ekonomię oraz zaprezentowaniu przedmiotu badań ekonomii środowiska i teorii zrównoważonego rozwoju.

W rozdziale czwartym zamieszczono rozważania dotyczące współczesnej roli obszarów wiejskich w kontekście kształtowania środowiska z uwzględnieniem postulatów trwałego i zrównoważonego rozwoju.

Rozdział piąty dotyczy determinant kształtowania środowiska na obszarach wiejskich. Przeanalizowane zostały czynniki polityczno-prawne, w tym odpowiednie dokumenty strategiczne oraz znaczenie WPR w odniesieniu do zagadnień środowiskowych. Specjalny punkt został poświęcony zagadnieniom wielofunkcyjności wsi i rolnictwa oraz działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich.

We wszystkich rozdziałach Autorka stara się podkreślać konsilijność wiedzy i interdyscyplinarność swojego podejścia badawczego. Jest to niewątpliwie duża zaleta rozważań prowadzonych przez Kandydatkę. W części literaturowej zostało poruszane wiele istotnych zagadnień dotyczących tematyki rozprawy. Generalnie część literaturowa stanowi względnie dobrą podstawę do zaplanowanych badań własnych. Mam jednak do rozważań literaturowych kilka uwag. Jest ona zbyt, nieraz niepotrzebnie, rozbudowana. Narusza to też proporcje rozprawy, bowiem część literaturowa została zamieszczona w czterech rozdziałach na ponad 140 stronach, a część analityczna obejmuje tylko jeden rozdział i mieści się na niecałych 30 stronach. Jednak ważniejsze, że często interdyscyplinarność przeradza się w przegląd „wszystkiego co udało się przeczytać”, od zbierania zużytych baterii przez systemy produkcji rolniczej, po znaczenie rolnictwa w gospodarce narodowej. Brakuje natomiast niektórych fundamentalnych pozycji, jak np. „Monitoring Rozwoju obszarów wiejskich”, etap I, II i III autorstwa Andrzeja Rosnera i Moniki Stanny, a w III etapie również Łukasza Komorowskiego (Wyd. EFRWP i IRWiR PAN oraz Wyd. Naukowe Scholar, odpowiednio 2014, 2016 i 2018 r.). Nieliczne są też sądy własne Autorki, a przegląd jest mało krytyczny. Zaprezentowane zostały różne cytaty z dokumentów oraz poglądy przywoływanych autorów, nieraz sprzeczne z sobą, ale Autorka nie przeprowadziła ich krytycznej analizy. Jest to wada ocenianej publikacji, jednak waga i różnorodność zaprezentowanych wątków, a nawet pewien rozmach przeważają nad wskazanymi uchybieniami.

Rozdział szósty zawiera omówienie badań empirycznych. Dla oceny oddziaływania na środowisko zostały przez Autorkę skonstruowane syntetyczne wskaźniki cząstkowe i miernik syntetyczny. Przy wykorzystaniu mierników cząstkowych Kandydatka zbadała w trzech analizowanych województwach na obszarach wiejskich dynamikę zmian (od roku 2005 do roku 2015, przyjmując stan w roku 2005 jako podstawę ustalenia wielkości wskaźnika): zasobów kapitału naturalnego, jakości życia, emisji do środowiska, wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska, wydatków na ochronę środowiska z budżetów gmin oraz oddziaływania rolnictwa na środowisko. W sumie w konstrukcji wymienionych sześciu syntetycznych wskaźników wykorzystano 39 zmiennych (stymulant i destymulant). Szkoda, że oprócz analizy kształtowania się dynamiki zmian syntetycznych wskaźników cząstkowych, nie

zostały zamieszczone ich wielkości bezwzględne. Powinny również zostać zamieszczone, np. w aneksie podstawowe statystyki opisujące uwzględnione zmienne (np. min., max, średnia, mediana). Trzeba mieć na uwadze, że wskaźnik syntetyczny jest z jednej strony ułatwieniem w budowaniu syntezy z prowadzonych badań i ma zwykle większy ładunek informacji, ale pomijanie analizy zmiennych składowych, albo chociaż informacji o ich wielkości, może ograniczać (przynajmniej w tym przypadku) możliwości bardziej analitycznego wnioskowania.

Dla konstrukcji ogólnego miernika syntetycznego Autorka z 39 zmiennych podzielonych na wskazane wyżej sześć grup, z każdej z nich wybrała po jednej reprezentatywnej zmiennej. Z wykorzystaniem tych sześciu zmiennych został zbudowany syntetyczny miernik kształtowania środowiska na poziomie lokalnym. Z jednej strony tak zasadnicza reedukacja liczby zmiennych wykorzystanych do konstrukcji miernika jest dużym uproszczeniem i może się wiązać z utratą niektórych informacji, ale z drugiej strony mniejsza liczba zmiennych eliminuje powtarzanie informacji oraz ułatwia ewentualne wykorzystanie wskaźnika w praktyce. Generalnie próbę konstrukcji syntetycznego miernika i uzyskane wyniki, podział badanych gmin na trzy klasy według poziomu miernika oraz wnioskowanie na tej podstawie oceniam pozytywnie. Rozdział kończy próba prognozy zmian udziału gmin w poszczególnych klasach. Ogólna prognoza, bez wskazania, które gminy i dlaczego mogą w przyszłości zmienić klasy ma ograniczone wartości prognostyczne i informacyjne (nadto niepotrzebne są, przynajmniej w tym miejscu, rozważania dotyczące foresightu, a na rys. 31 zamieszczono błędne lata objęte prognozą).

Przedłożoną do oceny monografię zamyka zakończeniem. W zakończeniu odniesiono się do postawionych problemów badawczych i celu badań. Natomiast typowe wnioskowanie jest słabo wyartykułowane i nie zawsze wynika z przeprowadzonych badań (np. stwierdzenie, że zasady finansowego wspierania produkcji ekologicznej w ramach WPR prowadzą do zmniejszenia wpływu rolnictwa na kształtowanie środowiska).

Reasumując, stwierdzam, że oceniana pozycja pt. *Kształtowanie środowiska na obszarach wiejskich - w stronę rozwoju trwałego i zrównoważonego* spełnia wymogi monografii naukowej. Autorka podjęła się rozwiązania istotnego problemu badawczego. Zaprezentowała podejście interdyscyplinarne, jednak założony cel pracy rozwiązała metodami właściwymi dla nauk ekonomicznych. Autorka w pracy na ogół trafnie odwołuje się do różnych teorii i nurtów ekonomii oraz powiązań nauk ekonomicznych z innymi dziedzinami nauki. Recenzowana praca stanowi wkład w rozwój dyscypliny ekonomia i finanse oraz spełnia podstawowe wymogi osiągnięcia naukowego w rozumieniu ustawy.

5. OCENA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWO-BADAWCZYCH

5.1. Informacja o liczbie publikacji naukowych¹

Kandydatka po uzyskaniu stopnia doktora opublikowała 101 pozycji, w tym m.in. jedną autorską monografię naukową i pięć monografii współautorskich, 36 autorskich i współautorskich rozdziałów w monografiach, 39 artykułów w czasopismach naukowych i materiałów konferencyjnych wymienionych na liście MEiN oraz kilkanaście innych publikacji naukowych.

5.2. Dane naukometryczne Kandydatki

Łączna liczba punktów na podstawie wykazu czasopism i wydawnictw zamieszczonych w komunikatach MNiSW z 17 grudnia 2019 roku, MNiSW z 20 września 2020 roku i MEiN z 1 grudnia 2021 roku z uwzględnieniem udziału Autorki wyniosła 999,7.

Wskaźniki naukometryczne dorobku publikacyjnego według opracowania własnego Habilitantki kształtują się następująco:

- Web of Science – liczba cytacji: 3, liczba cytacji bez autocytowań: 3, Indeks Hirscha: 1;
- Scopus – liczba cytacji: 1, liczba cytacji bez autocytowań: 1, Indeks Hirscha: 1;
- Google Scholar – liczba cytacji: 65, liczba cytacji bez autocytowań: 52, Indeks Hirscha: 4.

Wśród publikacji składających się na osiągnięcie naukowe Kandydatki trzy artykuły zostały opublikowane w czasopismach indeksowanych w bazie WofS posiadających łączny Impact Factor 6,255; również te same trzy artykuły były indeksowane w bazie Scopus.

5.3. Ocena innych załączonych do wniosku publikacji naukowych

Habilitantka swoją działalność przypisuje do trzech obszarów badawczych:

- Oddziaływania na środowisko na obszarach wiejskich związane z wielofunkcyjnym rozwojem wsi,
- Rozwój infrastruktury ochrony środowiska na obszarach wiejskich,
- Środowiskowe, społeczne i ekonomiczne aspekty rozwoju trwałego i zrównoważonego.

---

¹ W recenzji uwzględniono informację o liczbie publikacji i dane naukometryczne na podstawie korekty zestawienia dorobku Kandydatki przesłanej elektronicznie przez Sekretarza Komisji habilitacyjnej dnia 3 stycznia 2023 roku.

Kandydatka oprócz monografii stanowiącej Jej główne osiągnięcie naukowe, wraz z wnioskiem przedstawiła do oceny także dziesięć innych publikacji, zaliczonych do wszystkich wymienionych obszarów aktywności naukowej. Sześć z nich to publikacje współautorskie, a cztery autorskie Kandydatki. Załączone publikacje cechuje dobry poziom naukowy, mają one znaczące walory poznawcze.

Wszystkie załączone pozycje zostały opublikowane we względnie dobrych czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym lub krajowym, albo w wydawnictwach uniwersyteckich. Również część pozostałych pozycji Kandydatka opublikowała w uznanych czasopismach. Wymienić m.in. można: *Energies*, *Sustainability*, *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu*, *Zeszyty Naukowe SGGW (różne serie)*, *Ekonomia i Środowisko*, *Optimum*, *Studia Ekonomiczne*, *Roczniki Naukowe SERiA*, czy czasopismo macierzystego Uniwersytetu Olsztyn *Economic Journal*.

Kandydatka określiła swoją rolę w powstaniu wszystkich artykułów. Charakterystyka Jej udziału w tych publikacjach obejmuje wskazanie indywidualnej roli Habilitantki oraz procentowo określonego wkładu własnego. W przypadku publikacji załączonych do oceny współautorzy złożyli oświadczenia w których wskazali na swój udział ilościowy (wyrażony w procentach) oraz rodzajowy (wyrażony opisowo) w powstaniu poszczególnych publikacji.

Z innych aktywności Habilitantki związanych z uczestnictwem w procesie publikacji prac naukowych można wymienić trzy recenzje naukowe artykułów w czasopismach: *Biuletyn Nieruchomości*, *Polish Journal of Agronomy*, *Problemy Rolnictwa Światowego*.

5.4. Informacja o spełnieniu przez Kandydatkę kryterium aktywności naukowej

Udział w projektach badawczych

Kandydatka brała udział jako wykonawca w realizacji międzynarodowego projektu „STAR ProBio - Sustainability Transition Assessment and Research of Bio-based Products” w ramach Programu Horyzont 2020. Jako jedna z uczestników projektu z UWM w Olsztynie wspierała Konsorcjum realizujące Projekt STAR w zakresie wiedzy ekonomicznej w obszarze ekonomii środowiska i ekonomii zrównoważonego rozwoju.

Uczestniczyła także jako wykonawca w pracach zespołów realizujących projekty badawcze finansowane w drodze konkursów (innych, niż ze środków na finansowanie nauki):

- Aktualizacja istniejącego „Studium modernizacji dróg w Powiecie Olsztyńskim w układzie funkcjonalnym w aspekcie aktywizacji istniejących i prognozowanych obszarów wzrostu” (2013 r.), projekt finansowany przez powiat olsztyński;
- „Badanie stanu i możliwości rozwoju sektora rybackiego na obszarze LGR „Wielkie jeziora mazurskie - wskaźnik rybackości” (2015 r.) – projekt na rzecz Lokalnej Grupy Rybackiej, operacja współfinansowana przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego;
- „Niewykorzystane potencjały zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich w województwie warmińsko-mazurskim” (2019). Operacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej przez „Krajową Sieć Obszarów Wiejskich” ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Ponadto Habilitantka uczestniczyła w realizacji tematów badań statutowych i innych realizowanych ze środków macierzystego Uniwersytetu:

- „Środowisko a konkurencyjność gmin”,
- „Zrównoważony rozwój regionu warmińsko-mazurskiego”,
- „Gospodarowanie zasobami środowiska w warunkach integracji z Unią Europejską”.

Uczestnictwo w konferencjach naukowych

Kandydatka po uzyskaniu stopnia doktora uczestniczyła w 23 konferencjach naukowych i seminariach na których wygłosiła referat lub przedstawiła poster. Była przewodniczącą komitetu organizacyjnego Konferencji naukowo-technicznej na temat: „Problemy Gospodarki Energią i Środowiskiem w mleczarstwie” organizowanej przez Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne „Energia i Środowisko w mleczarstwie” w 2022 roku oraz członkiem komitetu organizacyjnego Konferencji na temat: „Ekonomiczne i ekologiczne aspekty gospodarki przestrzennej” organizowanej przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie w 2004 roku.

Zagraniczne oraz krajowe staże naukowe oraz aktywność naukowa realizowana w więcej niż jednej uczelni lub instytucji naukowej

Habilitantka od 2014 roku współpracuje z pracownikami Wydziału Nauk Ekonomicznych Państwowego Rolniczego Uniwersytetu w Grodnie. W ramach tej współpracy odbyła dwa staże naukowe - tygodniowy w 2014 roku oraz trzymiesięczny w 2018 roku. W ramach

współpracy oraz realizowanych konferencji i seminariów Habilitantka wygłaszała referaty naukowe oraz opublikowała liczne artykuły.

W 2021 roku Kandydatka ramach zadania badawczego dotyczącego finansowania rolnictwa rozpoczęła współpracę z Kostanay Regional University w Kazachstanie.

Istotne znaczenie w zakresie aktywności naukowej realizowanej z innymi ośrodkami badawczymi ma udział Habilitantki w latach 2017-2020 jako jednego z wykonawców, w wskazanym już wcześniej międzynarodowym projekcie Horyzont 2020: „STAR ProBio - Sustainability Transition Assessment and Research of Bio-based Products” w którym uczestniczyło 15 instytucji zagranicznych, w tym kilka renomowanych ośrodków naukowych. W wyniku prac w projekcie Habilitantka znacząco rozwinęła swój dorobek naukowy w obszarze ekonomii zrównoważonego rozwoju.

W ramach współpracy z polskimi ośrodkami naukowymi Habilitantka uczestniczy w konferencjach naukowych organizowanych przez Stowarzyszenie Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych. Prowadzi także współpracę z pracownikami Instytutu Studiów Międzynarodowych Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie i innych ośrodków w ramach Polish Chapter Principles for Responsible Management Education.

Ważnym przejawem aktywności naukowej Kandydatki jest udział w projekcie GOSPOSTRATEG (III/0032/2020) „Operacjonalizacja Systemu Zarządzania Rozwojem Polski” realizowanym przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju we współpracy z Instytutem Rozwoju Miast i Regionów oraz Instytutem Ochrony Środowiska - PIB.

Habilitantka za działalność naukową została czterokrotnie wyróżniona nagrodami zespołowymi Rektora UWM w Olsztynie i jeden raz nagrodą indywidualną.

Podsumowując aktywność naukową Kandydatki stwierdzam, że zostały w stopniu wystarczającym spełnione wymogi określone w art. 219 ust.1 pkt 3 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

6. OCENA OSIĄGNIĘĆ DYDAKTYCZNYCH, ORGANIZACYJNYCH I POPULARYZUJĄCYCH NAUKĘ

Kandydatka jako nauczyciel akademicki realizuje zajęcia dydaktyczne na macierzystym Uniwersytecie z przedmiotów powiązanych z Jej zainteresowaniami naukowymi. Uczestniczyła

w przygotowaniu programów nauczania. Była promotorem 122 prac magisterskich, 48 licencjackich i 28 inżynierskich.

Jest członkiem wielu komisji i zespołów na Wydziale Nauk Ekonomicznych i na szczeblu uczelnianym. Od października 2019 r. jest członkiem Rady Dyscypliny Naukowej Ekonomia i Finanse na Wydziale Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie.

Poza macierzystym Uniwersytetem Habilitantka jest członkiem Zarządu Polish Chapter Principles for Responsible Management Education oraz aktywnym członkiem Stowarzyszenia Ekonomistów Środowiska i Zasobów Naturalnych, gdzie pełni funkcję członka komisji rewizyjnej. Wykazuje się również aktywnością ekspercką.

Habilitantka za działalność dydaktyczną i organizacyjną była wielokrotnie wyróżniana nagrodami Rektora UWM w Olsztynie.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę Kandydatki oceniam pozytywnie.

KONKLUZJA KOŃCOWA

Mając na uwadze spełnienie przez Panią dr Mirosławę Witkowską-Dąbrowską wymogów zawartych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a w szczególności ocenionych w recenzji kryteriów określonych w art. 219 ust.1 pkt. 2 i 3 Ustawy (Dz. U. z 2022 r., poz. 574 z późn. zmianami) wnoszę o dalsze etapy postępowania prowadzące do nadania Pani dr Mirosławie Witkowskiej-Dąbrowskiej stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie ekonomia i finanse.

